

VI Kongres Polskich Towarzystw Naukowych w Świecie

MŁODZI POLACY W ŚWIECIE

21–24 października 2020

Kongresy Polskich Towarzystw Naukowych w Świecie są organizowane przez Polską Akademię Umiejętności od 2005 roku, regularnie co trzy lata. W tym czasie zyskały wysoką rangę i wpisały się w tradycję relacji polskich migrantów z krajowym środowiskiem naukowym oraz studenckim. Poczynając od II Kongresu (2008), jednym z najważniejszych wątków kongresowych obrad, stały się kwestie polskiej tożsamości młodego pokolenia żyjącego poza krajem. Temat ten pojawił się jako kluczowy przy okazji kongresowej debaty na temat współczesnych migracji i rodzin polskich w diasporze (2008), w rozważaniach na temat szkolnictwa ojczyzniego w skupiskach polskich migrantów (2011), w analizach skutecznych sposobów przekazywania tradycji ojczyzniego (2014), a także w dyskusji na temat roli inteligencji polskiej w świecie (2017). W roku 2020, podczas VI Kongresu Polskich Towarzystw Naukowych w Świecie, Polska Akademia Umiejętności planuje podsumować wcześniejsze debaty, poświęcając cały Kongres sprawom młodych Polaków w świecie i zapraszając ich do odegrania wiodącej roli w obradach. Podczas poprzednich Kongresów o polskiej młodzieży dyskutowali polonijni działacze oraz badacze polskiej diaspory; tym razem głos oddajemy młodym Polakom, żyjącym poza krajem.

Wstępem do Kongresu było robocze spotkanie w dniu 7 czerwca 2019 roku, w Polskiej Akademii Umiejętności, w którym wzięli udział młodzi badacze mający migracyjne doświadczenie i profesjonalnie zajmujący się studiami nad przeobrażeniami skupisk polskich w świecie. Uczestnicy narady pokierują tematycznymi sesjami podczas VI Kongresu w 2020 roku. Są oni przygotowani poprzez swe codzienne migracyjne doświadczenie, prowadzone migracyjne badania, poprzez swe kontakty, a także poprzez poczynione już przygotowania, do zaproszenia do udziału w Kongresie młodych polskich migrantów, którzy swym autorytetem i dotychczasowym zaangażowaniem promieniują na znaczną część swego pokolenia i swych środowisk. Chodzi tu o przedstawicieli polskich klubów studenckich na najbardziej prestiżowych zagranicznych uczelniach, o osoby aktywne w społecznościach internetowych (np. fora dyskusyjne, blogi, vlogi), o liderów polonijnego harcerstwa, polonijnych zespołów tanecznych, itp. Niektóre osoby zaproszone do udziału w obradach VI Kongresu nie należą formalnie do żadnych stowarzyszeń, lecz wykazują aktywność w różnorodnych działaniach polonijnych, np. pomagają w organizacji polonijnych konferencji, czynnie wspierają rodziców prowadzących szkolnictwo polonijne, itp. Zróżnicowanie form takich działań jest znaczące i jednym z celów VI Kongresu jest naświetlenie tych, które do tej pory nie zostały dostrzeżone, ani tym bardziej nie zostały docenione.

W ponad dwumilionowej zbiorowości polskich migrantów jest coraz więcej dzieci, młodzieży oraz osób obecnie wchodzących w dorosłe życie. Poważnym wyzwaniem naszych czasów jest podtrzymanie z nimi przez Polskę stałych kontaktów. Powinny one mieć formę partnerską, atrakcyjną i powinny być realizowane konsekwentnie w perspektywie wieloletniej. Stąd potrzeba debaty, w której główną rolę odegrają sami młodzi migranci. Chodzi o wykorzystanie opinii młodych migrantów na temat struktur organizacyjnych, które uważają za właściwe, by przyciągnąć zainteresowanie rzesz młodzieży oderwanej od kraju; a także o uwzględnienie ich postulatów co do

form pożądaných działań ze strony kraju. Chodzi także o wystąpienie do młodych sygnatu, że są traktowani przez stronę krajową jak poważny partner w planowaniu wspólnych działań na rzecz wspólnoty polskiej w świecie.

Proponowane wstępnie sesje VI Kongresu PTNwŚ to: programy Polish Studies na zagranicznych uczelniach; polskie kluby studenckie w świecie; wolontariaty w sobotnich szkołach języka polskiego, na które decydują się niektórzy ich absolwenci; młode rodziny polskie poza krajem i kwestie wychowania dzieci, w tym zagadnienia dwujęzyczności; stowarzyszenia młodzieżowe: harcerstwo, zespoły taneczne, organizacje duszpasterskie; badania na tematy migracyjne, podejmowane przez polskich studentów i doktorantów, żyjących poza krajem, zagadnienia polskiego prekariatu naukowego w świecie zachodnim; młodzi Polacy jako wysoko wykwalifikowana kadra w zachodnich korporacjach; młodzież polska na Wschodzie (Rosja, Ukraina, Litwa); migracje powrotne młodych Polaków: studia w Polsce, uniwersyteckie szkoły letnie, obozy liderów.

Dodatkowym tematem obrad będą dalsze pokolenia polskich migrantów, ponieważ coraz więcej ich przedstawicieli jest czynnie zainteresowanych krajem przodków. Ważne jest dotarcie do takiej młodzieży, wysłuchanie opowieści na temat jej "drogi do polskości" oraz przedstawienie oferty dalszych kontaktów z krajem (studia, programy wakacyjne, portale internetowe). Również zaplanowano wystawę Młodzi Polacy w Świecie, będą to informacje dotyczące młodzieżowych organizacji polonijnych w świecie; kolorowe plansze informujące o ich aktywności.

Współorganizatorami PAU w organizacji Kongresu są m.in.: UJ, AGH, UP w Krakowie, Kongres Oświaty Polonijnej (USA), Polish American Historical Association (PAHA) USA, Muzeum Narodowe w Krakowie.